

OCZEKAWANIE (69) *sb n*

o, pierwsze e oraz drugie a jasne (w tym w a 2 r. błędne znakowanie), pierwsze a pochylone (w tym 2 r. błędne znakowanie); teksty nie oznaczają -é (Cn e pochylone).

sg N oczekawani(e) (31). ◇ G oczekawanią (10). ◇ D oczekawaniu (5). ◇ A oczekawani(e) (7). ◇ I oczekawani(e)m (4), oczekawanim (1) *Leop.* ◇ L oczekawaniu (10). ◇ pl N oczekawanią (1).

Sł stp: oczekawanie, oczakawanie, Cn notuje, *Linde XVI w. s.v.* oczekiwanie.

1. Spodziewanie się kogoś lub czegoś, liczenie na coś lub liczenie się z czymś, nadzieja lub obawianie się, że coś nastąpi; *expectatio Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Cn; spes Mącz; PolAnt; sustinentia Vulg; desideratio Mącz; praestolatio Cn* (59) : O nalczałŹnyefzy fyneonye twoye nyepřathkye uuyerznye przynyoflo tobye uefole oczekauanye *PatKaz II 7761v*; *Commove* sui expectationem, Kázác fie nádźiewác fiebie/ álbo dla oczekawánia teskność komu zádác. *Mącz 234b, 83a*; wfyzyfzy oczy ná ziemię fpuřczą/ prze wielką boiazń y oczekawánie trofklive [*na Sądzie Ostatecznym*]. *SkarŻyw 121*.

oczekawanie czego (18), *kogo* (2): Żywot iefł ludzi [...] nędznych fmutek, a oczekawanie fmierci. *BielŻyw 137, 54; RejWiz A7v; Leop Hebr 10/27*; Thak iż fię ludzie z duřze wylękną/ przed ftráchem y oczekawánim niezfczęścia przychodzącego ná okrąg žiemie *BibRadz Luc 21/26, *7*; gdziefz iefłh on wálz Kriřtus álbo gdzie iefłh ono do was oczekawánie iego *RejAp 84v, 125v, 169, 195; RejPos 142v, 162; SkarŻyw 74; CzechEp 368; LatHar 669*; oczekawánie Duchá S. miedzy wniebowřtápieniem Páná Chriřtuřowym, y poczátkiem kośćioła iego. *WujNT 394 marg, Luc 21/26, Hebr 10/27*. Cf »oczekawanie nadzieje«.

oczekawanie czyje [= *kto oczekuje*] [*w tym: pron poss (9), G sb i pron (6), ai poss (2)*] (17): *WróbŻořł 118/116*; A on [...] dobrą otuchę vczyini oczekawánium nářfemu *RejPs 48v; LubPs K4v, P6, P6v; Mącz 116b; RejAp 48, 117v marg, 169, Ee3; RejPos 74, 128v; RejPosWstaw [110²]v*; (ty) oczekawánie człowiecze gubifz. *BudBib Iob 14/19; ModrzBaz 134; WujNT Philipp 1/20*. Cf *Fraza*.

oczekawanie czyje [= *kto jest oczekiwany*] (1): Boże tyžeś zášlubifł/ byř nikogo nie zgubifł/ zwłáfzczá thwego wiernego/ w wierze prácuifącego/ y w ftałym pokutowánium/ w thwoim oczekawánium/ z řmierci ku zmartwych wřtánium. *ArtKanc R20v*.

oczekawanie czyje [= *po kim się oczekuje*] (1): *Sustinere ac tueri expectationem sui*, Tym fie okázowác czego fie po niem nádźiewano/ czinić dofić oczekawánium řwemu. *Mącz 448b*.

W charakterystycznych połączeniach: bojaźliwe oczekawanie, długie, straszliwe (2), troskliwe, wielkie; oczekawanie dekretu Pańskiego, Ducha řw., korony, nieszczęścia, radości, sądu (3), słow, řmierci (2), wiecznej odpłaty, zapłaty (2), żywota wiecznego.

Fraza: »wypełnią się oczekawania [*czyje*]« (1): *Abowiem iuř fie tám wypełnią ony oczekawánia ich/ [...] iuř iedno będą pátrząc iáko we zwierciádło w ono niewidome przed tym nigdy Bořtwo Páná řwego RejAp 185v*.

Zwroty: »w oczekawaniu być« = *oczekiwać* (1): *In expectando. sunt*, W wielkim oczekawánium řą. *Mącz 428d*.

»na oczekawaniu być [*u kogo*]« = *być oczekiwany* (1): *Desiderio magno esse alicui*, Nawielkiey nadziei á oczekawánium być v kogo. *Mącz 83a*.

»z oczekawaniem czekać« (1): Angi expectatione, Swielkiem oczekawaniem niekogo czekać. *Mącz* 9d.

»oczekawaniu dosyć (u)czynić« = *aestimationi satisfacere, sustinere ac tueri expectationem* *Mącz* [szyk zmienny] (3): *Mącz* 116b, 448b; [dbajcie] áby ták młodzieńcy byli ćwiczeni/ iákoby oni rodziców y przyzácioł fwych żądzy/ á Rzeczypospolitey y Zborowemu oczekawaniu [...] dofyć wczynili [*expectationi ... responderunt*] *ModrzBaz* 134.

»oczekawanie mieć [w kim]« = *oczekiwać kogoś* [szyk zmienny] (2): Niech nie będą záhánbyeni ci co fwe oczekawanie máią w Pánu. *LubPs* P6, P6v.

Wyrażenia: »długie oczekawanie« (1): [*czekają zmiłowania Pańskiego*] nádziejáiąc fie/ iż czáfu fwego to ták długie ich oczekawanie/ obroci fie im w fowithą rádość *RejPos* 74.

[»oczekawanie lenne«: Oczekawanie tedy Lenne/ oktorym [!] tu w texcie mowi/ ieft to/ kiedy pan zá żywotá Maná fwego przyobieceuie dobrá drugiemu tym fpofohem/ iefliby Man iego bez potomká zřzedł. *SzczerbSpecSax* 25 (*Linde*).]

»oczekawanie nadzieje« = *nadzieja; sustinentia spei Vulg* (2): Y fkaźde ma byc inffe oczekawanie nádzieie wřpomożenia náffego iedno od ciebie páná fwego *RejPs* 197; *Leop* 1.*Thess* 1/3.

»oczekawanie odkładane [= *długie*]« (1): Oczekawanie odkładane [*Spes quae protrahitur*] wátli ferce *BudBib Prov* 13/12.

»pewne oczekawanie« (1): vdziela nam nádzieie/ ktora ieft pewnym oczekawaniem żywotá wiecznego *BibRadz* *7.

Szereg: »oczekawanie i (a) nadzieja« [szyk 2:2] (4): Fallere spem alicuius. Omylić nádzieyę czyyę y oczekawanie. *Mącz* 407c, 116b; *SkarŻyw* 74; wiem iż mi to wynidzie ku zbáwieniu [...] według oczekawania y nádzieie moiey [*secundum expectationem et spem meam*] *WujNT Philipp* 1/20.

Przen: Ten, kogo lub to, czego się oczekuje [w tym: czyje (10): *G sb* (6), *pron poss* (3), *ai poss* (1)] (12) : GDyześ ieft nawřfem oczekawanie náffe náłz miły panie *RejPs* 89v; *LubPs* Q2v; A teraz ktore ieft oczekawanie moie? Zaś nie Pan? *Leop Ps* 38/8; zgrzeřlyli Pánu/ [...] ktory ieft oczekawaniem oycow ich. *Leop Ier* 50/7, *Act* 12/11; *BibRadz Act* 12/11; Gdyż to ieft wielkie oczekawanie Anyołów fwiętych/ áby fie richley wřpokoilo kroleřtvo Páńskie *RejAp* 127, 48; *HistRzym* 76; *BudBib Ier* 29/11; wyrwał mię z ręki Herodowey/ y ze wřzytkiego oczekawania ludu Zydowřkiego. (*marg*) od śmierci, ktorey czekał lud Zydowski. (–) *WujNT Act* 12/11; [áż ten przyydzie ktory ma być zeřlan; A ten będzie oczekawanie narodów. *BialPos* 48 (*Linde*)].

oczekawanie komu (1): áż przydzye ten ktory ma pořlan być/ á on będzie oczekawanie narodom *BielKron* 18v.

W charakterystycznych połączeniach: *oczekawanie poźgdliwe, wielkie; oczekawanie anjołów świętych, ludu żydowskiego* (3), *ludzkie, ojców, patryjarchow; wyjąć z oczekawania, wyrwać* (3).

2. *Zwlekanie, opóźnianie podjęcia działania* [w tym: czyje (8): *G sb* i *pron* (4), *pron poss* (3), *ai poss* (1)] (10) : O nędzneřz to oczekawanie nářze/ iż powoli niehcemy fie przypátrować temu Pánu fwemu/ á iednać fobie zá czáłow wolnych pewney nádzyeie o nim *RejPos* 244.

a. *Zwlekanie z wymierzeniem kary, cierpliwość; longanimitas PolAnt, Vulg; sustentatio Cn* [w tym: o Bogu (8)] (9) : iefzcze frosřłzy iefth do pomřty kto nie wdzięcznie będzie przyjmował y tego

miłościwego oczekawania iego/ y [...] nápominania iego. *RejAp* 83v; *RejPos* 192; *BudBib Ier* 15/15; niewiesz iżz cię łalká á oczekawanie Bołkie do pokuty wżywa [!] *SkarŻyw* 168; *WujNT* 718 *marg*.

Zwrot: »oczekawanie dawać« (1): nieukwapliwy ieft iż długie oczekawanie dawa [*longanimitatem praestat*] tym kthorzy zgrełfyli [!] *Leop* 4.*Esdr* 1/64.

Wyrażenie: »długie (jest) oczekawanie« (2): *Leop* 4.*Esdr* 7/64; iż iáko ieft długie oczekawanie iego/ także bezpochybnie bywa długo nie odmienioná pomłtá iego. *RejPos* 197v; we włzytkim ławmy łámych łiebie iáko łudzy Boży/ w łierpliwołci wielkiej/ [...] w niełkwápliwołci (*marg*) w długim oczekawaniu (-) [*in longanimitate*] *WujNT* 2.*Cor* 6/6.

Szereg: »miłosierdzie a oczekawanie« (1): O moy miły Pánie toć to iest łwięte miłosierdzye á oczekawanie twoie *RejPos* 193.

Synonimy: 1. nadzieja, spodziewanie; 2. mieszkanie, nieskwapliwołć, odkłádanie, odwłoka, zwłoka.

Cf **OCZEKAWAĆ**, OCZEKAWLIWOŁĆ, **OCZEKIWANIE**, OCZEKOWANIE